

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Επενδύουμε στον άνθρωπο!

Π.1.4.3.β.3: Οδηγός επιμορφωτή για τη ΘΕ4.2:

**«Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας στην επαγγελματική
εκπαίδευση και κατάρτιση»**

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση
και Δια Βίου Μάθηση**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Ι.Ε.Π.)

**Πράξη: “Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών
σε θέματα Μαθητείας” με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008057**

**Υποέργο 1: “Υποστηρικτικές ενέργειες
για την υλοποίηση της Επιμόρφωσης”**

**Παραδοτέο Π1.4.3.β.3: Οδηγός επιμορφωτή για τη ΘΕ4.2:
«Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας στην επαγγελματική
εκπαίδευση και κατάρτιση»**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΟΒΡΕΚΤΗΣ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	1
2. Σκοπός, στόχοι, ομάδα στόχος	1
3. Δομή, Διάρκεια, Χρονοδιάγραμμα	1
4. Περιεχόμενο της επιμόρφωσης	2
5. Μέθοδοι διδασκαλίας, σχέδια διδασκαλίας, εκπαιδευτικά σενάρια	4

1. Εισαγωγή

Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών/ εκπαιδευτών σε θέματα μαθητείας, με στόχο την ενίσχυση και αποτελεσματική υλοποίηση του θεσμού. Στο πλαίσιο της Πράξης προβλέπεται η πραγματοποίηση προγράμματος επιμόρφωσης δια ζώσης (σε όλες τις περιφέρειες της χώρας) και εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη), με την αξιοποίηση υφιστάμενης ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΙΕΠ, αναφορικά με τον θεσμό της μαθητείας σε σχέση με την ΕΕΚ.

2. Σκοπός, στόχοι, ομάδα στόχος

Σκοπός του προγράμματος επιμόρφωσης είναι η ενίσχυση και η υποστήριξη του ενεργού ρόλου των εκπαιδευτών/τριών (επιμορφούμενων) στο πλαίσιο υλοποίησης του θεσμού της μαθητείας, με την επικαιροποίηση – αναβάθμιση των γνώσεών τους σε θέματα σχετικά με τον θεσμό της μαθητείας.

Στόχοι του προγράμματος επιμόρφωσης είναι οι επιμορφούμενοι/ες να εμπλουτίσουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους πάνω σε θέματα που σχετίζονται με :

- το περιεχόμενο του θεσμικού πλαισίου και τις διαδικασίες υλοποίησης του μεταλυκειακού έτους – τάξης μαθητείας
- τα προγράμματα σπουδών του μεταλυκειακού έτους –τάξης μαθητείας
- τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων
- τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση
- τα θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, συμβουλευτικής, επαγγελματικού προσανατολισμού και επιχειρηματικότητας.

Χαρακτηριστικά ομάδας-στόχου επιμορφούμενων: Οι επιμορφούμενοι/ες είναι εκπαιδευτικοί τεχνικών ειδικοτήτων Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, μόνιμοι/ες και αναπληρωτές/τριες, καθώς και εκπαιδευτές των ΔΙΕΚ, οι οποίοι στην πλειονότητά τους διαθέτουν σημαντική εκπαιδευτική-διδασκτική εμπειρία στα ΕΠΑ.Λ./Ι.Ε.Κ.

3. Δομή, Διάρκεια, Χρονοδιάγραμμα

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα αποτελείται από τις παρακάτω έξι Θεματικές Ενότητες οι οποίες χρονικά κατανέμονται ως εξής:

ΘΕ1: «Θεσμικό πλαίσιο - διαδικασίες υλοποίησης «Μεταλυκειακού έτους - Τάξη Μαθητείας», 6 ώρες (Δια ζώσης)

ΘΕ2: «Προγράμματα Σπουδών Μαθητείας», 6 ώρες (Εξ αποστάσεως)

ΘΕ3: «Υγεία και Ασφάλεια εργασίας», 6 ώρες (Εξ αποστάσεως)

ΘΕ4α: «Βασικές αρχές για την εκπαίδευση ενηλίκων» 3 ώρες (Δια ζώσης)

ΘΕ4β: Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση», 3 ώρες (Δια ζώσης)

ΘΕ5: «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός προσανατολισμός και πληροφόρηση», 6 ώρες (Δια ζώσης)

ΘΕ6: «Επιχειρηματικότητα» 6 ώρες (Εξ αποστάσεως)

Η Α΄ φάση της επιμόρφωσης θα υλοποιηθεί κατά το σχολικό έτος 2017-2018 και συγκεκριμένα κατά τους μήνες Μάιο – Ιούνιο 2018, ενώ η Β΄ φάση θα υλοποιηθεί κατά το σχολικό έτος 2018-2019 και συγκεκριμένα από το Σεπτέμβριο του 2018 και εξής.

4. Περιεχόμενο της επιμόρφωσης

4.1 Μέρος Α

Κεφάλαιο 1: Αρχές σχεδιασμού διδακτικών σεναρίων: Σκοπός του κεφαλαίου είναι να εισάγει τον εκπαιδευτή στη σχεδίαση κατάλληλων διδακτικών σεναρίων για την επίτευξη των στόχων των ενοτήτων του αναλυτικού προγράμματος της μαθητείας. Οι εκπαιδευόμενοι ως ενήλικες μεταφέρουν βιώματα και εμπειρίες, τις οποίες ο εκπαιδευτής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του κατά το σχεδιασμό του διδακτικού σεναρίου.

Διδακτικοί στόχοι του κεφαλαίου

Στόχοι: Ο εκπαιδευτής μελετώντας το κεφάλαιο θα είναι ικανός:

- να κατανοεί τη δυναμική του μέσα στο πεδίο του διδακτικού μετασχηματισμού.
- να κατανοεί τις φάσεις σχεδιασμού ενός διδακτικού σεναρίου.
- να υλοποιεί τα είδη δραστηριοτήτων σε γνωστικό επίπεδο.
- να μπορεί να καθορίζει τους στόχους ενός διδακτικού σεναρίου.
- να κατανοεί τη δομή σχεδίασης ενός διδακτικού σεναρίου.

Δεξιότητες: Ο εκπαιδευτής μετά τη μελέτη του κεφαλαίου θα είναι ικανός:

- να σχεδιάζει ένα διδακτικό σενάριο.
- να εργάζεται μεθοδολογικά για τη σχεδίαση ενός διδακτικού σεναρίου.

Ενότητες κεφαλαίου

Ο Διδακτικός μετασχηματισμός: Ο εκπαιδευτής μελετώντας την ενότητα θα πρέπει να κατανοήσει το ρόλο του μέσα στο πλαίσιο του διδακτικού μετασχηματισμού και το πόσο σημαντικό είναι να προσαρμόσει στο επίπεδο του κάθε εκπαιδευόμενου, το προς διδασκαλία γνωστικό αντικείμενο, διαδικασία που απαιτεί την προσωπική επιδίωξη του εκπαιδευτή για την επίτευξη του στόχου.

Στοχοθεσία και γνωστικοί στόχοι στη ταξινόμια του Bloom: Ο εκπαιδευτής θα πρέπει μέσα από την ενότητα να κατανοήσει τη χρήση των κατάλληλων ρημάτων για τον προσδιορισμό των στόχων που θέτει κατά τη σχεδίαση της διδασκαλίας.

Σχεδιασμός διδακτικών σεναρίων: Η ενότητα εστιάζει στον προσδιορισμό των φάσεων του μοντέλου σχεδίασης ενός διδακτικού σεναρίου στο οποίο ο εκπαιδευτής θα πρέπει να εφαρμόζει με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα της μαθητείας. Επίσης, στο τέλος της ενότητας ο εκπαιδευτής θα είναι σε θέση να κατανοήσει τις κατηγορίες δραστηριοτήτων που θα πρέπει να σχεδιάσει στο διδακτικό του σενάριο.

4.2 Μέρος Β

Κεφάλαιο 2: Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας: Στο κεφάλαιο αυτό ο εκπαιδευτής γνωρίζει τις βασικές αρχές των σύγχρονων μεθόδων μάθησης τις οποίες μπορεί να εφαρμόσει στο πλαίσιο των διδακτικών ενοτήτων. Οι σύγχρονες μέθοδοι μάθησης ανήκουν στο πλαίσιο των μαθητοκεντρικών μεθόδων στις οποίες ο εκπαιδευόμενος από παθητικός δέκτης πληροφοριών γίνεται ενεργός, ενώ ο εκπαιδευτής κατέχει ρόλο συμβούλου, εμπυχωτή και συντονιστή.

Διδακτικοί στόχοι του κεφαλαίου

Στόχοι: Ο εκπαιδευτής μελετώντας το κεφάλαιο θα είναι ικανός:

- να γνωρίσει τις βασικές αρχές των σύγχρονων θεωριών μάθησης.
- να γνωρίσει το οντολογικό, επιστημολογικό, και μεθοδολογικό πλαίσιο υλοποίησης αυτών των θεωριών μάθησης.

Δεξιότητες: Ο εκπαιδευτής μετά τη μελέτη του κεφαλαίου θα είναι ικανός:

- να εφαρμόζει θεωρίες μάθησης.

Ενότητες κεφαλαίου

Σύγχρονοι μέθοδοι μάθησης: Στην ενότητα ο εκπαιδευτής επιμορφούμενος έρχεται σε επαφή με σύγχρονες μεθόδους μάθησης που εφαρμόζονται και στην εκπαίδευση των ενηλίκων. Σε κάθε εξεταζόμενη μέθοδο ο εκπαιδευτής κατανοώντας τα στάδια ή τις φάσεις υλοποίησης -με την υποστήριξη του επιμορφωτή- σχεδιάζει ένα διδακτικό σενάριο στο πλαίσιο μιας ενότητας του αναλυτικού προγράμματος της μαθητείας.

4.2 Μέρος Γ

Κεφάλαιο 3: Τεχνικές διδασκαλίας: Σκοπός του κεφαλαίου είναι να γνωρίσει ο εκπαιδευτής μια σειρά από τεχνικές διδασκαλίας που μπορεί να εφαρμόσει κατά την εκπαιδευτική διαδικασία ώστε ως εκπαιδευτικό εργαλείο να πραγματοποιήσει τους στόχους της διδακτικής ενότητας.

Διδακτικοί στόχοι του κεφαλαίου

Στόχοι: Ο εκπαιδευτής μελετώντας το κεφάλαιο θα είναι ικανός:

- να γνωρίσει τεχνικές διδασκαλίας.

Δεξιότητες: Ο εκπαιδευτής μετά τη μελέτη του κεφαλαίου θα είναι ικανός:

- να μπορεί να εφαρμόζει τεχνικές διδασκαλίας.
- να επιλέγει την κατάλληλη τεχνική διδασκαλίας.

Ενότητες κεφαλαίου

Τεχνικές διδασκαλίας: Στο πλαίσιο ανάπτυξης εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κατά την εκπαίδευση των εκπαιδευομένων στο πλαίσιο της μαθητείας, ανάλογα με την επιλογή της μεθόδου διδασκαλίας που χρησιμοποιούμε, μπορούμε να πλαισιώσουμε τη διδασκαλία με εφαρμογή διαφόρων τεχνικών διδασκαλίας ώστε να επιτύχουμε τους σκοπούς και τους στόχους μας. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει με βάση τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων και τη διδασκόμενη ενότητα του προγράμματος μαθητείας να εφαρμόζει την καταλληλότερη τεχνική για την πραγμάτωση των στόχων του.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας, σχέδια διδασκαλίας, εκπαιδευτικά σενάρια

Η ενότητα ΘΕ4β «Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση» αφορά 3 ώρες δια ζώσης επιμόρφωση των εκπαιδευτών. Ο επιμορφωτής θα πρέπει συνεχώς να δίνει έμφαση σε ενεργητικές και βιωματικές μεθόδους επιμόρφωσης στους επιμορφούμενους. Για την καλύτερη κάλυψη της ύλης της ενότητας ΘΕ4β προτείνεται στον επιμορφωτή το παρακάτω πλαίσιο εφαρμογής.

Δραστηριότητες ενότητας: *Ενθαρρύνουμε τους επιμορφούμενους να υλοποιήσουν όλες τις δραστηριότητες που βρίσκονται στα περιεχόμενα των κεφαλαίων του επιμορφωτικού υλικού. Προτρέπει τους επιμορφούμενους να υλοποιήσουν τις δραστηριότητες, με ενότητες που περιλαμβάνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα της μαθητείας.*

Πριν τη δια ζώση επιμόρφωση: Προετοιμασία του επιμορφωτή		
ΣΤΑΔΙΟ 1	Για την κατανόηση των σύγχρονων μεθόδων μάθησης από τους επιμορφούμενους, ο επιμορφωτής θα πρέπει σε ενότητες του αναλυτικού προγράμματος της μαθητείας να δημιουργήσει ένα αποθετήριο με παραδείγματα εφαρμογής για την κάθε προτεινόμενη μέθοδο.	
ΣΤΑΔΙΟ 2		
Κατά τη δια ζώση επιμόρφωση		
Επιμορφωτική ώρα	Διαφάνεια	Περιγραφή
1	No1-No12	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάζουμε τις αρχές σχεδιασμού διδακτικών σεναρίων, και τα στάδια σχεδίασης ενός διδακτικού σεναρίου. Ο επιμορφωτής για την κατανόηση του σχεδιασμού του διδακτικού σεναρίου παρουσιάζει παράδειγμα διδακτικού σεναρίου σε ενότητα του αναλυτικού προγράμματος της μαθητείας (20min). • Ενθαρρύνουμε τους επιμορφούμενους να σχεδιάσουν περιληπτικά ένα σενάριο διδασκαλίας σε ενότητα του αναλυτικού προγράμματος της μαθητείας (15min).

2	No13-No19	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάζουμε κάθε σύγχρονη μέθοδο μάθησης αναφέροντας επιγραμματικά την εφαρμογή κάθε φάσης με παράδειγμα. • Ενθαρρύνουμε τους επιμορφούμενους να παρουσιάσουν με παράδειγμα τα στάδια/φάσεις μιας μεθόδου της επιλογής τους. (15min) 			
		<p>Παράδειγμα σύνταξη φύλου εφαρμογής της βιωματικής μεθόδου. Το παράδειγμα σχεδίασης της βιωματικής μεθόδου αναφέρεται στην Ενότητα 3 (ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ) του αναλυτικού προγράμματος σπουδών εργαστηριακού μαθήματος της ειδικότητας «Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων» (Φ2/33685/Δ4/1-3-2017).</p>			
		<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="539 757 868 801">Φάσεις μεθόδου</th> <th data-bbox="868 757 1082 801">Τεχνική</th> <th data-bbox="1082 757 1340 801">Μέσα</th> </tr> </thead> </table>	Φάσεις μεθόδου	Τεχνική	Μέσα
		Φάσεις μεθόδου	Τεχνική	Μέσα	
		<p>Φάση 1^η: Συγκεκριμένη εμπειρία Παράθεση παραδειγμάτων (εικόνες, βίντεο κ.α.) από την καθημερινότητα σε σχέσεις πελατών - εργαζόμενων</p>	Καταιγισμός ιδεών Συζήτηση	Η/Υ, βιντεοπροβολέας	
		<p>Φάση 2^η: Αναστοχαστική Παρατήρηση Οι εκπαιδευόμενοι (σε ομάδες) έχοντας ανακαλέσει βιώματα και εμπειρίες συγκρίνουν τις εμπειρίες τους που είχαν ως πελάτες ή και ως εργαζόμενοι.</p>	Συζήτηση μεταξύ των μελών των ομάδων	Η/Υ, βιντεοπροβολέας	
		<p>Φάση 3^η: Αφηρημένη Θεωρητική Σύλληψη Με τη χρήση εννοιολογικού χάρτη καταγράφονται όλα τα σημεία που μπορούν να επηρεάσουν την επικοινωνία μεταξύ πελάτη και μεταξύ των συναδέλφων.</p>	Καταιγισμός ιδεών Εννοιολογικός Χάρτης	Φύλλο εργασίας συμπλήρωσης ΕΧ	
<p>Φάση 4^η: Ενεργός Πειραματισμός Εξέταση μελέτης περίπτωσης.</p>	Παιχνίδι ρόλων	Φύλλο εργασίας/εφαρμογής			
<p>Φάση 5^η: Φάση αξιολόγηση Καταγράφονται τα συμπεράσματα από τα αποτελέσματα της</p>	Συζήτηση	Φύλλο έλεγχου/αξιολόγησης			

		εξεταζόμενης μελέτης περίπτωσης.		
		Φάση 6η: Ανακεφαλαίωση Δίνετε στους εκπαιδευόμενους μια νέα μελέτη περίπτωσης για την αξιολόγηση των μεταγνωστικών και των κοινωνικών ικανοτήτων τους.	Συζήτηση	Φύλλο έλεγχου/αξιολόγηση
3	No20-No21	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάζουμε κάθε μια τεχνική διδασκαλίας με παράδειγμα. • Ενθαρρύνουμε τους επιμορφούμενους να παρουσιάσουν μια τεχνική σε ενότητα του αναλυτικού προγράμματος της μαθητείας (15min). 		
ΣΤΑΔΙΟ 3	Μετά τη δια ζώση επιμόρφωση: Αναστοχασμός			
	Στο πέρας της επιμόρφωσης αναστοχαστείτε σημεία για τα οποία ως επιμορφωτές θα αξιολογήσετε το έργο σας.			